

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS LAPJA

XXVI. évfolyam, 7989. szám Péntek, 1970. november 27. 4 oldal, 30 bani

Lapunk IV. oldalán

- Gheorghe Rădulescu elvtárs befejezte látogatását a Kínai NK-ban
- Hazánk újabb alkotó hozzájárulása az ENSZ munkájához

Tél küszöbén az építőtelepeken.

Kitüntetések az Államtanácsnál

NICOLAE CEAUȘESCU ELVTÁRS BESZÉDE

TISZTELT ELVTÁRSOK!

A párt Központi Bizottsága, az Államtanács és a kormány nevében melegen gratulálok a kaláni Victoria üzem munkaközösségének a Munkaéremrend I. fokozatával való kitüntetésért, fennállásának 100. évfordulója alkalmából.

Egyszersmind gratulálni kívánok az üzem igazgatójának, valamint azoknak a mérnököknek, technikusoknak és munkásoknak, akiket ma kitüntettek Románia Szocialista Köztársaság Érdemrendjével. Ugyanakkor ismét gratulálni kívánok a temesvári Traian Vuia Politechnikai Intézetnek 50. év fennállása alkalmából, gratulálok a Politechnika rektorának és az Intézet összes többi tanárának és kádereinek, akiket ma Románia Szocialista Köztársaság Érdemrendjével tüntettek ki.

Szívesen gratulálok Ianovici elvtársnak 70. születésnapja — e még fiatal életkor — alkalmából és abból az alkalmából, hogy magas kitüntetésben részesítették a párt- és államvezetőség részéről.

Ezek a kitüntetések valóban tükrözik azt, hogy a központi párt- és állami szervek nagyrabecsülik az Önök munkaközösségét, mindegyiküket az eddigi tevékenységükben elért eredményekért, azért a munkáért, amelyet Önök közül mindenki kifejtett és kifejt azoknak a nagyszerű feladatoknak a megvalósítása érdekében, amelyek a párt kongresszusai, a Központi Bizottság dolgozott ki hazánkban a szocializmus utján való sokoldalú fejlesztésére.

A kaláni Victoria üzem, többi fémipari üzemekhez hasonlóan, jó eredményeket ért el ebben az öt éves tervben, de különösen nagy az a távlati program, amely előtt áll. A kaláni Victoria üzem munkaközösségének kitartó erőfeszítéseket kell tennie ennek megvalósítására. Főképpen nagyobb figyelmet kell szentelni a párt X. kongresszusra, a Központi Bizottság által megállapított azon irányzatnak, hogy elsősorban a külön-

leges acélok gyártását fejlesszük és magasabb minőségi színvonalra emeljük az egész termelést. Ugyanakkor, még sok tennivalója van ezen a téren — minden sikere mellett — a kaláni Victoria üzemnek is. Egyébként úgy vélem, hogy soha sem elégedhetünk meg — és nem is szabad megelégednünk — azzal, amit elértünk. Minél többet valósítunk meg, minél magasabb szintre emeljük munkánkat az összes területeken, annál inkább növeljük igényeinket, óhajainkat és annál inkább tökéletesíteniük kell tevékenységünket. Kifejezem azt a meggyőződésemet, hogy a kaláni Victoria üzem munkaközössége becsülettel tudja majd teljesíteni a reá háruló feladatokat. Kívánok Önöknek, az egész munkaközösségnek sikereket jövőbeni tevékenységükben.

Ami a temesvári Politechnikai Intézetet illeti, 50. év tevékenységében — és főleg a szocializmus években — valóban értékesen hozzájárult a román gazdaságnak szükséges szakemberek képzéséhez. Mint tudják, a Központi Bizottság nem egyszer nagyra értékelte a felsőoktatási tanerők munkáját, tehát a temesvári felsőoktatási tanerőknek, tehát a Politechnikai Intézet tanerőinek munkáját is, s ugyanakkor rendkívül nagy feladatokat tűzött a felsőoktatás elé.

Románia fejlesztési programjának megvalósítása érdekében a következő évtizedben a káderek kérdése még nagyobb jelentőségű. Ha nem biztosítanánk minden tevékenységi szektorban és különösen a műszaki szektorokban a magas szakképzettségű kádereket, nem tudnánk megvalósítani a X. kongresszus által kidolgozott programot, nem tudnánk lépést tartani a tudomány és technika gyors fejlődésével nemzetközi síkon. A szocializmus építése, hazánk sokoldalú fejlődése szorosan összefügg a tudomány és a kultúra fejlesztésével. Ezért várja el a párt, a Központi Bizottság a felsőoktatás, hogy még értékesebben hozzájáruljon a káderek képzéséhez, a tudományos

kutatáshoz, a szocializmus építéséhez hazánkban. Meg vagyok győződve arról, hogy az eddigi tapasztalatok alapján a temesvári Politechnikai Intézet értékes tanterületé a jövőben még jelentősebben hozzájárul a párt által megállapított feladatok teljesítéséhez.

Kívánok Önöknek, a temesvári Politechnikai Intézet összes tanerőinek és összes diákjainak egyre nagyobb sikereket ezen az úton.

Utóljára hagyom a geológiai, bár az a nyersanyagbázis biztosításával közvetlenül hozzájárul a gazdaság fejlődéséhez. Tegnap a Végrehajtó Bizottság és a kormány ülésén beszéltem erről a kérdéssel, s rámutattam, hogy a szektor fejlesztése nélkül nehezen biztosíthatjuk hazánk gyors ütemű haladását, Ianovici elvtárs, más ki- való geológusokkal együtt jelentősen hozzájárult a román talaj és altalaj kutatásához, nagy érdeklődéssel felfedezéséhez, s ez hozzájárult iparunk eddigi eredményeihez. Nagyra értékelem Ianovici elvtárs tevékenységét, s úgy vélem, hogy tekintettel ismereteire és tapasztalataira még tag lehetőségek vannak ahhoz, hogy a jövőben is hozzájáruljon a hazai geológia fejlődéséhez. A párt és a kormány még sokat vár a román geológiától.

Meggyőződésünk, hogy a román föld még számos kincset rejt el magában; s ugyanúgy meggyőződésünk az is, hogy ezeket a különböző mélységekben fellelhető kincseket még nem ismerjük eléggé. Ma rendkívül fejlett kutatási eszközök állnak rendelkezésünkre, s képzett embereink is vannak, akik a kutatásokat el tudják végezni. Remélem, hogy a román geológia a most kezdődő évtizedben az eddiginél is nagyobb mértékben hozzájárul a gazdaság nyersanyagalapjának biztosításához. Az utóbbi időben elért eredmények bizonyítják, hogy reményünk megalapozott.

Ivanovici elvtársnak és az összes többi geológusnak sok sikert kívánok munkájához. (A beszédet több ízben erőteljesen megtapsolták).

Az Államtanácsnál csütörtök reggel ünnepélyes külsőségek között átnyújtották Románia Szocialista Köztársaság egyes címeit és érdemrendjeit.

A magas kitüntetésekkel Nicolae Ceaușescu elvtárs, az Államtanács elnöke, a Román Kommunista Párt főtitkara nyújtotta át.

Az ünnepségen részt vettek a következő elvtársak: Emil Bodnaru, Gheorghe Pană, Virgil Trofin, Ilie Verdet, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Vasile Vilcu, Mihai Marinescu, a Minisztertanács alelnöke, Constantin Stănescu, az Államtanács titkára, Nicolae Agachi fémipari miniszter, Bujor Almasan bányai miniszter, geológiai miniszter és Mircea Malița oktatásiügyi miniszter.

A Munkaéremrend I. fokozatát adományozták a kaláni Victoria üzemnek elismerésül a vállalat rendkívüli hozzájárulásáért a hazai szocialista építési művehez, fennállásának 100. évfordulója alkalmából.

Ugyanebból az alkalomból az ország szocialista építési években kifejtett tevékenységében szerzett kivételes érdemeiért és a kaláni Victoria üzem fejlesztéséhez való személyes hozzájárulásért, valamint a tervfeladatok minden évi teljesítéséért, a termékek változatossá tételeért és minőségük javításáért az Államtanács a Szocialista Munka Hőse címmel és a Sárló és Kalapács aranyéremmel tüntette ki Adolf Drucker elvtársat, az üzem igazgatóját.

Ugyanakkor a Munkaéremrend II. fokozatát adományozták Ion Hodorog elvtársnak, az öntőde főmesterének, valamint a Munkaéremrend III. fokozatát és a Románia Szocialista Köztársaság Csillaga érdemrend IV. és V. fokozatát az üzem 18 munkásának, mestereinek, mérnökeinek és technikusának.

Ugyanazzal a törvényerejű rendelettel Munkaéremmel tüntették ki az üzem 34 munkását, mestereit, technikusait és tisztviselőit.

Ugyanezen ünnepség keretében, hosszas és eredményes didaktikai és műszaki-tudományos tevékenységükért, a temesvári Traian Vuia Politechnikai Intézet fennállásának 50. évfordulója alkalmából Románia Szocialista Köztársaság érdemes tudósa címet adományozták Coriolan Drăgulescu és Pompiliu Nicolau professzoroknak, Románia Szocialista

(Folytatása a II. oldalon)

A KISZ KB plenáris ülése

November 26-án plenáris ülést tartott a Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága az alábbi napirenddel: Tájékoztató a Kommunista Ifjúsági Szövetség IX. kongresszusának előkészítésére és lebonyolítására vonatkozó intézkedésekről. A Kommunista Ifjúsági Szövetség alapszabályzat-tervezetének megvitatása és Tájékoztató a Kommunista Ifjúsági Szövetség küldöttségének tevékenységéről a DIVSZ VIII. kongresszusán.

A vita után a plénum jóváhagyta a Kommunista Ifjúsági Szövetség alapszabályzat-tervezetét, amelyet megvitatásra a szervezeti tagjai elé terjesztettek, valamint a Kommunista Ifjúsági Szövetség IX. kongresszusának előkészítésére és lebonyolítására vonatkozó intézkedéseket. A KISZ IX. kongresszusát 1971. február 18 és 22 között kerül sor.

A plenáris ülés befejezésekor beszédet mondott Ion Iliescu elvtárs, a KISZ KB első titkára, ifjúságiügyi miniszter.

A pankotai bútorgyárban

Előterben
a gazdasági
hatékonyság
kérdése

késztermékek előállításának költségeinek csökkentését. Arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen mértékben valósítják meg az említett feladatokat az Aradi Faipari Kombinat pankotai gyáregységében.

Tavaly a hajlítottbutor-gyár közössége teljesítette ugyan az önköltség csökkentésével kapcsolatos feladatait, de csak fokozott erőfeszítés árán. Sokat küzdöttek a megfelelő légszűrő fűtőszárú biztosítása érdekében. A tárolók kis száma és a nyers faanyag nem megfelelő szártása növelte a selejtes felkészítéstermékek arányát. A hirtelen szállítás nyomán az időmunka megőrült és sok olyan palló és deszka került ki a kamrákból, melyek nagyreszt megperedeztek. Bútorgyártásra, különösen a hajlított butorok előállítására így alkalmatlanná váltak. Ezért fordultak a faipari kombinát igazgató bizottságához, beruházási kérelmekkel, amelyeket hosszabb-rövidebb utánajárás ré-

vén meg is kaptak. Több tárolókamrát építettek és így azok száma elérte a tizenhatot. Mintegy 2000 köbméter faanyagot tárolhatnak itt rotációban. Így már megfelelő mennyiségű légszűrő felkészítésterméket biztosíthatnak. Ennek ellenére még mindig elég nagy mennyiségben jelentkezik a selejt, ami gátolja az önköltséggel kapcsolatos célkitűzés valóra váltását. Ez év három negyedében a selejtes alkatrészek értéke meghaladta a 103 000 lejt. Ebből 8000 lejt visszafizettek azok, akik a hibát elkövetették. De a megoldás nem ez, hanem a selejt állandó csökkentése, illetve megszüntetése. A vállalatbeliek küzdenek ezért, de nem egyemberként. Vannak olyanok, mint Rambók János, Lefter Alexandru, Horvát János, Kiss Sándor, Jauer József és mások, akik többször is selejtet gyártottak. A vállalat igazgató bizottsága, tekintettel arra, hogy a termelés közvetlen szervezői is hibásak, a mestereket is megbírságotla. Bere-

chet Mariát, Kubica Lajost, Cosma Ioant nemrég szankcionálták, mivel beosztottjaikat nem ellenőrizték a kellő módon és időben.

Tavaly egész évben a selejtes felkészítéstermékek értéke 124 000 lejt tett ki. Az idén tehát még többre kell számítani, ha csak a hátralevő 5 hét alatt nem hoznak néhány szigorú intézkedést.

Megvizsgáltuk az általános költségek fejteztét is. Mintegy 23 000 lejt költségek csökkentése a nem gazdaságos kiadásokat, de e téren is körültekintően tevékenykedhetek volna.

A termelési és technológiai veszteségeket a minőség javításával, a keszaru magasszintű értékesítésével ellensúlyozták. Növekedett az exporttermelés; terveiket ez irányban 7,68 százalékkal szarnyalatták, de az elsőosztályú és extra minőségű termékek aránya is emelkedett. Így érték el az 1000 lejt értékű késztermékek költségeinek csökkentését is. A korábbi termelési negatívumok azonban nem tűntek el teljes mértékben. Az is igaz viszont, hogy a pankotai gyáregységben a termelés nagyarányú kibontakozása mellett eddig még nem tapasztalt volumenű beruházásra is sor került. A munkálatok még mindig tartanak. Uj üzemszarnokokat építenek, Nem utána szorgalmazni a nagyszabású beruházási program mielőbbi megvalósítását, hogy ezáltal is hozzájáruljanak a termelési költségek csökkentéséhez. A Faipari Kombinat igazgató bizottságának pedig figyelmébe ajánljuk továbbra is a légszűrő faanyag mesterségesen ütemezett biztosításának szükségességét.

TÓTH SÁNDOR

A Német Demokratikus Köztársaság párt- és állami küldöttségének romániai látogatásával kapcsolatban

A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága, a Németországi Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága és a két ország kormány megállapodott, hogy elhalasztja a Német Demokratikus Köztársaság párt- és állami küldöttségének december elejére tervezett romániai látogatását.

A Német Demokratikus Köztársaság párt- és állami küldöttsége egy utólag megállapított időpontban tesz hivatalos baráti látogatást Románia Szocialista Köztársaságban.

Tervszerűsített munkaütem és gyakorlati valóság

Ebben az esztendőben több ízben is bíráltuk a majláti termelőszövetkezetben dolgozó traktorosokat. A gazdaság vezetői és szakemberei panaszkodtak, és jelenleg is kifogásolják a munkálatok minőségét. Sok baj volt a gépek és felszerelések teljesítő kapacitásának és az időnek a gazdaságos kihasználásával. A lassú ütem miatt állandóan nagy volt a lemaradás, kitolódott a mezei munkálatok befejezése. A buza vetése is eszalagszerűsággal halad. A lassó traktorosok segítségével más gépesítő vállalatok jöttek emberek. Ha ezt a tarthatatlan állapotot vizsgáljuk arra a megállapításra jutunk, hogy az okot a laza munkafegyelmemben kell keresni. Ezt a ténnyt tudja a Fenlaki Gépesítő Vállalat igazgató bizottsága is. Sőt, intézkedett is, ugyanis a majláti szövetkezetben dolgozó gépesítő alegység vezetőjét leváltották. Am a helyzet ezután sem javult. Ezt bizonyítja az a tény, hogy jelenleg a mezőgazdasági előirányzott területnek alig 50 százalékán hasítottak barázdát a traktorosok.

Mar nem tudjuk, mit tegyünk a gépesítőkkel! Nagyon lassan dolgoznak. A mezőgazdasági traktorosként megállapított napi ütemterv 3 hektár terület. Ezzel szemben viszont átlagosan csak 1,87 hektár a teljesítmény. A 22 traktor naponta 39—41 hektár területet szánt fel — mondotta Lucacu Ioan, a termelőszövetkezet főmérnöke.

A főmérnök egy füzetet tett elé. Fellapozom. Felháborított az a tény, hogy a legtöbb traktoros napi teljesítménye alig haladja meg az 1 hektárt. De minderről sorakoztassuk fel a számadatokat. Terv szerint az 1472 hektár mezőszántást november 26-ig kellett volna befejezni. Eddig azonban mindössze 740 hektár területet szántottak fel. Bezdán József, Hódi Ferenc, Kéri András és Durszt Pál a szántás megkezdése óta csak két alkalommal ért el 3,10—3,20 hektárnyi teljesítményt naponta. Matolcsi Károly, Németh László, Nyári Jenő, Kovács Mátyás traktorosok pedig november 17-én, 18-án és 19-én alig egy-egy hektár szántottak fel reggeltől estig. Baumann József, harmadeves mezőgazdasági gépe-

sítő szakiskolai tanuló 10 nap leforgása alatt alig szánt fel 0,80 hektár területet.

Ha továbbra is ilyen ütemben halad a szántás a majláti termelőszövetkezetben, akkor még december 25-ig sem fejezik be ezt a nagyon fontos munkát. A lemaradást nemcsak a traktorosok felelőtlensége, a laza munkafegyelmem okozta, hanem a rossz munkaszervezés is. A mezőszántást csak november 12-én kezdték meg a traktorosok. Addig naponta 3—4 traktor hasított a barázdát. A többi az épülőfelben lévő sertéskomplexumnál, a kukorica betakarításánál és szállításonál volt leköltve, három traktor pedig rendszeresen üzemképtelen volt.

a majláti MTSZ-ben

A Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság gépesítési aligazgatósága, ismervé a majláti helyzetet, úgy határozott, hogy 20 traktort küld ebbe a gazdaságba a mezőszántás mielőbbi elvégzésére. A majlátiak fel is készültek, szálláshelyet és meleg ételt is biztosítottak a hozzátűk átszaporított gépesítőknek. Igen ám, de a Sebesről ide vezényelt traktorosok még mindig nem érkeztek meg. November 23-án a megvétel telefonon értesítettek a majlátiakat, hogy a traktorosok minden géppel és felszereléssel utban vannak Majlátra felé. Alig pár óra után három erőgép meg is érkezett. De nem sok idő telt el, mikor ismét a megyei igazgatóságtól hívták a termelőszövetkezet főmérnökét telefonon. Tudomására hozták, hogy a sebesi mezőgazdasági gépesítő vállalatot a traktorok nem Majlátra hanem Fenlakra mennek. Azt is közölték, hogy a megérkezett három traktort is irányítsák a fenlaki termelőszövetkezetbe. Persze mondanunk sem kell menniük felhaborodtak a majlátiak ezen a „segítség”. Jogosnak, mert ha már a megyei igazgatóságnak az volt a szándéka, hogy segítsen, akkor azt tiszteletben is kellett volna tartani, figyelembe véve, hogy a majláti termelőszövetkezetben a mezőszántást illetően nagyon nagy az elérés a tervszerűsített munkaütem és a valóság között.

CSIGYÁR ISTVAN

A holdjárművet úgy szerkesztették meg, hogy hasznos sulya maximális legyen — írja az izvesztija. Az újság részletesen kommentálja a Luna-17 kísérletet. Amint a többi között rámutat, a holdjármű nyolckerek-meghajtasu, hogy egy vagy több motor üzemhibája esetén is folytathassa útját. A Lunahod-1-et külön automata vezérli és a felborulás veszélye esetén nyomban megállítja. Erre azért van szükség, mert a holdjármű földi irányítója nem láthatja idejében a terepet és szükség esetén nem lehet közbe avatni. A televíziós kép megkereséséhez ugyanis több mint egy másodperc kell, s ugyanannyi időre van szükség a földi vezénylés eljuttatásához is. A holdjárművön a súlyelosztást szintén automaták szabályozzák.

A Luna-17-et úgy szerkesztették meg, hogy nehéz terepviszonyok között is leszállhasson. A holdjárműhöz két lejárót szerkesztettek, az egyiket a Luna-17 elülső részére, a másikat a hátsó részére szerelték fel. A jármű kerekeit erős tapadó anyaggal vonták be, hogy akkor is baj nélkül legördülhessen, ha a lejáró 45 foknál meredekebb.

„A Holdon közeledő Lunahod a holdrobotok új családjának első tagja” — írja Serge Berg, a France Presse tudományos kommentátora, hangsúlyozva a legújabb szovjet kísérlet sikerét. Berg megjegyzi, hogy a szovjetek kerekkel szerelték fel az első holdjárművet, a hernyótápl helyett, amely a holdpor következtében felmondhatja a szolgálatot. „A kerekkel — amely időszámításunk előtt mintegy 3000 évvel jelent meg a Földön — új célokra használják fel és a földiek szótárában új kifejezés jelenik meg: a holdjármű”. Felhívja továbbá a figyelmet arra, hogy a Lunahod napellenekkel van felszerelve, ami módot nyújt arra, hogy a jármű az egész holdnap folyamán működjék és „feljuttassák”. A Lunahod — írja a kommentátor — több mint egy jármű, számos tudományos készülékkel felszerelt valóságos mozgó laboratórium.

Az első holdi szállítóeszköz — írja végül Serge Berg —, kettegtelenül úrpreniernek számít. A tudomány és a technika kezd megélni a képzőleort, s nincs már messze az a nap, amikor a Hold és más égitestek térképén a domborzati formák mellett feltüntetnek a „gondolkodó robotok” utvonalaait is.

A PAP hírügynökség szerint lengyelországi tudományos körökben nagy érdeklődést keltett az új szovjet úrkísérlet. Több lengyel tudos a Zycie Warszawy munkatársának adott nyilatkozatot. „Meggyőződésem, hogy a szovjet tudósoknak ez az újabb megvalósítása tanúbizonyságot szolgáltat arról, hogy a jövőben a tökéletesített készülékek elerik majd Földünk természetes bolygóinak láthatatlan oldalát is” — jelentette ki W. Wólczik ismert lengyel tudos. Igén sokat mondanak nyilvánította azt a tenyt, hogy a Lunahod-1-re francia gyártmányú lezert szerelték, amellyel pontosan meg lehet határozni a jármű koordinátáit a Hold felületén. Ilyképpen nem csak a jármű helyét lehet meghatározni a Holdon, hanem irányítani is lehet ezt a Földről.

„Minden automatikai szakember tudja, milyen nehezégeket kellett leküzdeniük a szovjet tudósoknak a különleges feltételek között, a földi irányító központtól nagy távolságra működő automata berendezés megtervezésében” — mondotta Roman Kulikowski, a Lengyel Tudományos Akadémia Automatikai Intézetének professzora. A lengyel szakemberek nagy figyelemmel kísérik a szovjet tudomány megvalósításait, főleg a vezérlési elmélet terén, mert ezen alapszik a tárgy pontos elhelyezése a megfelelő pályán és ezen alapszik a számos funkció teljesítésére képes automata berendezés építése. „Azt hiszem, hogy a jövőben alkalmunk lesz meg jelenlegi eredményeket tapasztalni az automata építése terén, s ezek segítségével a Kosmosz rejtélyeit tárja majd fel az ember.

„Az ENSZ-tagállamok lakásépítési, civil- és iparépítkezési, valamint tervezési problémái és az elsőbbségek kérdése” címmel U Thant ENSZ-főtitkár közzétette azt a jelentést, amelyet a közgyűlés tavalyi határozatának értelmében megvitatás végett a szociális bizottság elé terjesztettek. Tekintettel arra, hogy az ENSZ-felmeréseknél megfelelően, a világ lakossága 2000-ben hozzávetőleg 6 milliárd ember lesz, a jelentés rámutat, hogy ez körülbelül 1,4 milliárd új lakás építését teszi szükségessé. Ezen teher alatt 47 millió lakást kell építeni. Ugyanakkor mintegy 2 milliárd új munkahelyre lesz szükség, több mint 64 millió kilométerrel meg kell hosszabbítani a közlekedési utvonalaikat, s természetesen korszerűsíteni kell a meglévőket is és bővíteni kell a közszolgáltatásokat.

Az urbanisztikával kapcsolatban a jelentés a vertikális terjeszkedés mellett foglal állást, mert a sűrű és magasan épült városokban csökkenteni lehet a gépkocsiforgalmat, következésképpen a környezet-szennyeződést.

Ürhíradó

A Lunahod-1, az űrsláda legfiatalabb tagja, megkezdte két héttel tartó „alvását” a Hold árnyékba borult részén. December elején a földi irányítókörpont ismét felveszi a kapcsolatot a mozgó Hold-laboratóriummal.

Az augusztus 17-én a Szovjetunióban fellőtt Venus-7 bolygóközi állomás heliocentrikus pályán folytatja útját a Venus fele. Fellövése óta 85-ször lepte kérdiokapcsolatba vele. Méréseket vezettek a róppályával kapcsolatban, jelentős mennyiségű telemetriku adatot nyertek az űr fizikai folyamatáról.

A program szerint november 17-én 11.30 órákor pályakorrekciót hajtottak végre. A Venus-7 december 17-én ér a Venus bolygóhoz. November 17-én az állomás 31,5 millió kilométerre volt a Földtől.

Allandó rádiókapcsolatot tartanak fenn a Venus-7-tel. Az adatok szerint az állomás készülékei normálisan működnek. Az űrállomás belső hőmérséklete és nyomása a megadott paraméterek között mozog.

Nagy képernyős színes tévé

Az osakai világkiállításon egy japán cég bemutatta az eddig legnagyobb képernyős televíziót. A színes vetélre alkalmas készülék ernyőjének mérete 2x3 m. A színes képet három, különböző színű (hullámhosszu, illetve frekvenciájú) lézer sugar vetíti az ernyőre. A lézer sugar nagy fénysűrűsége és tökéletesen homogén (egyetlen hullámhosszúsággal, illetve frekvenciával jellemezhető) látható fény. Mivel mindenféle szín kiképezhető három alapszínnel (vörösnek, zöldnek és kéknek) a megfelelő arányú összetételéből, ezért a vetítésre egyszerűen három, színes lézer sugarat használnak. A vörös lézer sugárforrás kripton gázt, míg a zöld és a kék argon gázt tartalmaz.

A közönséges színes tévékészülék által felfogott keplekekkel — kellő erősítés után — a megfelelő színes lézer sugar erősséget változtatják (modulálják). A három modulált sugarat tükrörendszer egyesíti egyetlen színes kepponttá. Egy másik, bonyolult szerkezetű tükrörendszer teszi lehetővé, hogy ezekkel a színes keppontokkal végig pásztázzuk a képernyőt. A nagy gyorsasággal mozgó színes keppontok egyetlen színes képpé állnak össze. A készülék üzemideje egyelőre még csak 500—1000 óra között van.

Dr. HEINRICH LÁSZLÓ

Spanyolország északnyugati partvidéken veszélyesen szennyeződött az Atlanti-óceán vize. Két héttel ezelőtt La Coruna közelében, Bastiaguirónál zátonyra futott a higanys és klor alapanyagú, rovarirtó-gyártáshoz használt mérgező folyadékot szállító Erkovit szudáni teherhajó, miután a Finistere-fok vidékén összeütközött a Dortmund teherhajóval. Az Erkovit 18 tonna mérgező anyagból azóta 5 tonna kifolyt, s pusztítóan megmérgezte a vizet. A hajó 200 tonnát kitevő üzemanyag-tartaléka is az óceánba juthat, az pedig valóságos fekete dagályt idézhet elő.

A La Coruna-i tengerészeti parancsnokság megtiltotta a ráktelek halászását és a döglött halak összegyűjtését.

A helyszínre érkezett Leopoldo Boado tengerész, a kereskedelmi tengerészeti minisztérium állami kikötőre, hogy megtegye a sürgősségi intézkedéseket.

Szép házak, kapuk mellett — sietünk. Ismeretlen ötvösművész remekművére figyelmeztet ez a kilincs, rács kikepzés. KELEN FERENC meglátta és lefényképezte. Ugye, nagyon szép!

Az első hazai biológiai szennyvíztisztító állomás

Megkezdte az üzempróbát az első hazai biológiai szennyvíztisztító állomás a szüeni (Praha) megyei kartongyárban. Probauzemat a gáisti-íparvaros szennyvízkezelő állomása is. Mindkét berendezést a vízszenyeződés csökkentési programja keretében helyezik üzembe. Csupán az idén több mint 300 millió állami beruházással 173 iparvállalatban, illetve helységben építenek szennyvíztisztító berendezéseket. A Talajjavítási és Vizgazdálkodási Főosztály adatai szerint eddig 41 berendezés működik a többi között a borsfalu cukorgyárban, a topolveni konzervgyárban, a nagybányai kohászati üzemben, a temesvári Electrobánban és Electromotorban, a Turnu Magurele-i mütárgyakombinátnban.

Az ilyen természetű munkák idei volumenének 62 százaléka készült el az első három negyedében. A Faipari Minisztérium, a Gépipari Minisztérium, a Bányai és Geológiai Minisztérium, valamint a Dimbovita, Teleorman és Bákó megyei neptanács hatáskörében az országos átlagot jelentősen meghaladták. A beruházások megvalósításában azonban hiányosságok is mutatkoznak.

A szennyvíztisztítási investíciók végrehajtását annál is inkább meg kell gyorsítani, mert az erős szennyeződés miatt néhány folyó vizet alig lehet használni. Az idei tervteljesítés ezenkívül megfelelő alapot teremt a következő öt éves terv több mint hárommilliárd lejes hasonló rendeltetésű beruházásához.

Avram Gheorghe: Alkony. (Az Arad megyei fotóművészeti biárlaton harmadik díjjal kitüntetett fénykép).

Maharadzsák alkonya II.

Kasztok és alkasztok

Ötös csoportokban, a hűbéri formát kepező maharadzsa és radzsák szantalan latifundumra osztották fel a felszírt földjét, és ezek fölött korlátlanul uralkodtak. Mindent — a vadállatokat, növényeket, embereket — ugyanolyan magántulajdonnak tekintették, királyi jogokkal élt és halál fölött rendelkeztek. Egy évezred során a maharadzsa sötét, nagyon sötét körülmények között szilárdított meg a hatalmukat. Minden, amit azokról az időről tudunk, a roppant mennyiségű vallásos, apologetikus költeményekből származik, amelyekben Brahma isten dicsőítése ügyesen keveredik a helyi maharadzsa és alkirályok nagasztalásával.

Az ősrégi Vedák a brahma kultusz kör-költői átdolgozásában és kibővítésében óriási, szanszkrit nyelven írt filozófiai folyamák alakultak. E művet olyan versekbe cizelláltak, amelyeknek szépségét egyenesen mintának tekintették az antik világ költői.

De fensleges sorai közt a két nagy indiai hősköltemény, a Ramajana és a Mahabharata (250 000 verssor), valamint a gigantikus verses mese, a Puránák (1 500 000 verssor), bevezetik az indiai nép

életébe a lemondás, az állandó vereség, az önkínzás eszméit, amelyek értelmében az emberi személység eltűnik, az ember aszkétává válik, a szegénység és a nyomor pedig a megtisztulás dogmájának rangjára emelkedik. A vallásos költemények könnyen behatoló formájában jelenik meg az emberek kasztokba osztása is. A legfelsőbb kasztba a brahman papok tartoznak. Bölcsességük elérhetetlen, és ennek az a titka, hogy csak ők ismerik a költemények szanszkrit nyelvét, csak ők tudják megfejteni az allegóriát és metaforák titkát. A következő kasztot a harcosok alkották, a radzsák és brahmanok fegyveres szolgálói. A harmadik kasztba a kereskedők, mestermesterek, vadászok és a nagy királyi birtokok felügyelői tartoztak. Végül, az egyszerű emberek következtek — a páriák —, akik alig tudták, hogy alkottak-e egyáltalán valamilyen kasztot. Beletörtődtek, hogy egyszerű dolgozóknak az állatokkal és mind értékesebb ajándékokat adjanak uralkodóknak, azoknak a rangjához és gazdagságához mérten, akik szíveskedtek azt elfogadni.

Az érinthetetlenek

A kasztrendszer légmentesen zárt volt és öröklődött. Hazaságot csak ugyanahhoz a kaszthoz tartozó férfi és nő köthetett. Meg az elemi társadalmi kapcsolatokat is törvénykönyv szabályozta. A köznépek meghatározott formája volt, és minden kasztnak meg voltak a köznévi szavai. Azoknak az embereknek, akik a kasztok kialakulása után jöttek az indiai településekre, csak a fertőző, lealacsonyító környezetben végzett piszkos munka jutott, és ezért a felső kasztok tagjai másképp viselkedtek, mint a kasztok alacsonyabb tagjai. A kasztok tagjai másképp viselkedtek, mint a kasztok alacsonyabb tagjai. A kasztok tagjai másképp viselkedtek, mint a kasztok alacsonyabb tagjai.

Ezekről az életfogytig tartó szegénységre ítélt emberekről egészen a radzsák gazdagságáig nem létezett egyetlen ut sem. Mindent, amit az érinthetetlenek termeltek, néhány század füge és egy korsó víz ellenében, minden, amit a mesteremberek és kereskedők

gyűjtöttek, a fegyveres szolgák kapzsi kezén vándorolt a brahmanok és a maharadzsaik felé. Kegyetlen világ volt ez, ahol a vadállatok több tiszteletet élveztek, mint az emberek, mert „tudták”, hogy minden tigrisben és medvében — hogy a majmokról ne is beszéljünk — egy ember vándorló lelke rejtőzik.

Az állati kategórián való áthaladást az emberek bünsége határozta meg. Az alsó kasztok tudatlan, megkínzott, szegény tagjai, a páriák és az érinthetetlenek, meg haláluk után is csak vámanulven csúszomazsokban élhettek tovább, míg a brahmanok sasok, a radzsák pedig elefántok lettek.

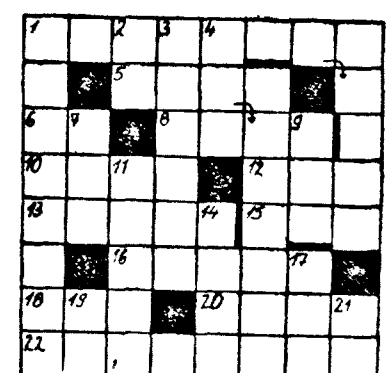
(A Lumea-ban megjelent cikk után).

Keresztrejtvény

VIZSZINTES: 1. 1840. november 12-én született nagy francia szobrászművész. 5. A vizsz. 1. egyik alkotása. 6. Lélegzik. 8. Kart okozó. 10. Wo jege tesai. 12. Vonatkozó névmas. 13. Macskát szolitanak így. 15. Létezik. 16. Vissza: magyar labdarugó-klubcsapat neve. 18. Vedő. 20. Eső igéje. 22. Több részre osztott.

FUGGÓLEGES: 1. A vizsz. 1. egyik műve. 2. Befelejtetlen gúg. 3. Aradi filmszínház neve volt. 4. Szeszies ital. 7. Romai 52. 9. Inditka. 11. A vizsz. 1. híres szobra. 14. Kecsés része. 17. Elő — románul (nőnem). 19. Képző. 21. Késő egyenmű betűi.

A rövid és hosszú magánhangzók közt nem teszünk különbséget.

LUDOVIC ROMAN

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

KÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTO • HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK • ÚJ • HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK • ÚJ • HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK • ÚJ

Magazin

HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK • ÚJ • HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK • ÚJ • HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK • ÚJ

Gyógyszer-e a bor?

Szokatlan kísérlet • Fertőtlenítő-, bakteriumölő és biostimulátor • Új borunk: a Viile Dejului — Heres-típusú bor

Dassan-lassan félbe hajlik az idő, a gyümölcsérelő ősz már csak emlék. Az érett gerezdekből régen mustot sajtoltak a szorgos kezek, a borász most kalkulál, a kilitásokat latolgatja, a végeredményt próbálja kiszámítani. — Evente 140 tonna bort termelünk majd itt, Désen — tájékoztat Tiberiu Tápálaga, a kolozsvári Vinalcool szesz- és boripari vállalat főmérnöke. Százegyen tonna elsőrendű Viile Dejului-t. Az első termés máris szép sikert aratott...

Sorra vesszük az új, korszerű pinceket, s biztatás nélkül is szívesen kóstoljuk az aranyló nedűt. Kifutó! Kísérőnknek sem lehet rosszabb a véleménye róla... Hónapokat táltott Franciaország leg-híresebb bortermő vidékein, s bar

még be sem lázasodtam. A többszörös laboratóriumi elemzés mutatott ki baktériumokat a „megkeresztelt” borban. Nem elégedtünk meg az egyszerű vegyelemzéssel, de a behatóbb bakteriológiai vizsgálatok sem hoztak más eredményt. A bor tehát, győzedelmeskedett a mikrobákon — az élel láthatatlan ellenségein. Persze, a károsodott mennyiség egyetlen cseppjét sem forgalmaztuk, szomorú tapasztalataink viszont megerősítették azt a meggyőződésünket, hogy a bor — gyógyszer. — Elismertével szolt az új román borról és vele kapcsolatosan néhány más kérdésről is nyilatkozott Tomoiag mérnök, az Élelmiszerkombinát vezérigazgatója. — Mérében új borfajtát sikerült előállítanunk, a főképp Spanyolországban ismert Heres típusú. Csávossy mérnökkel, a Csombordi Szőlészeti Iskola tanárával eléggé bonyolult borászati technológiát dolgoztunk ki két év alatt. Sikerült célt érni, aminek legkézzel-foghatóbb bizonyítéka, hogy máris 50 000 literre kaptunk megrendelést.

— Milyen tulajdonságai vannak az új bortípusnak? — Milyenek? Talán inkább tértünk vissza kolozsvári egységünkhöz, hogy maga állapíthassa meg őket. — Utközben Tápálaga mérnök elmondja, hogy a Szamos menti dombokon, Szamosújvár, Ördögösfűzes, Bonchida és Doboka környékén rendkívül alkalmas a talaj a szőlőtermesztésre, a legnevesebb fajták elterjesztésére is. Az autó egykedvűen falja a kilométereket, kopaszodó dombok között szalad Kolozsvár felé. — Ismét a bor antibiotikum-tartalma kerül szóba. — Nézzé meg, mit írnak egy borászati értekezés szerzői — mondja a mérnök és vaskos kötetet nyújt felém. — A 10. oldalon a következőket olvasom: A bor, mint hogy fertőtlenítő, bakteriumölő tulajdonságai vannak, tuberkulózisban, kolera-ban és tifuszban szenvedőknek ajánlatos... 10 fokos borban negyedóra alatt elpusztulnak a tifusz mikrobái... A víz egvármad résznyi bor hozzáadásával tökéletesen sterilizálható. — Igen, szóval a bor, az életető, aranyló nedű — gyógyszer is.

